

השפה הסודית של עדנה / עמירה פדן

שפה סודית - ספר שירים לילדים, שכתבה עדנה קרמר, בהוצאת ספריית הפועלים

ידיעות עין השופט מס' 6 - 8.1.1982

במסיבת הפתיחה שערכה המשפחה המורחבת (כולל מש' שוק) לרגל צאת ספרה החדש של עדנה, אמרה עמירה, אחותה, בין היתר, דברים אחדים על הספר:

לפני חמש-עשרה שנה, יצא ספר השירים הראשון שלך עדנה, "חלום של צבעים". היה זה בשבילנו אירוע מרגש. מצאנו את עצמנו בתוך השירים. ספר זה יצא במהדורה צנועה ביותר, עובדה שפגעה בהיקף תפוצתו אך לא גרעה מערכם המיוחד של השירים.

היום אנו מציינים חגיגת את צאת ספר השירים השני שלך, עדנה, "שפה סודית", הפעם במהדורה מהודרת מושכת עין ולב. (חבל רק שהפורמט קצת קטן).

עריכת סדר השירים מעולה, החל מ"הגולה של שולה" שמעבירה אותנו למחוז המופלא של הילדות וגמור ב"תיבת האוצר" שנבוא לגלותה כאשר נזקין, ובעצם, כל הספר משול לתיבה של מטמונים.

הספר מקיף את עולמו של הילד לצדדיו השונים: קשר עם ההורים, פחדים, דמיונות, משחקים, התנסויות, גילוי הסובב: החיים, העולם, עם הרבה תהיות וקושיות.

השירים בספר מנותקים מהקשר למקום גאוגרפי מסוים. אין לדעת שהרקע לכתיבתם הוא קיבוץ דווקא, ניתן לקרוא במקומות שונים בארץ ובעולם והשיר ידבר את הילד. אפילו שירים שמקורם עין-שופטי מובהק, כגון: "בית המכשפה" או "קרוב ברבס", ניתנים לדקלום בכל מקום.

שירי חיבוב ליצורים זעירים כגון: "מצאתי חיפושית" או שיר התנערות מחוקי התרבות כגון: "כוכב הצדק", מזכירים לי את שיריו של א. מילן (הראה מישהו את "עכברי הקטכזית" כששואלים האנשים).

שיר כ"קרוב ברבס" מזכיר לי את שירה של לאה גולדברג על הילד הרע שנכנס לי בפנים.

השיר "שפה סודית" מזכיר לי את שירה של קדיה מולודובסקי על איילת שנוסעת על רכבת הכפתורים למרחקים, אל ארץ לא נודעת.

השיר "תספורת לבובה" מזכיר לי את שיריהן של אנדה עמיר פינקרפלד ופניה ברגשטיין. לא מדובר כאן על חיקוי, אלא על כניסה לשורה הראשונה של טובי משוררי הילדים!

הספר ניחן בהמון מקוריות, שירים כמו "שני גורי אריות" ו"לנגן על האוזניים" מבריקים בהמצאות (בעיקר משחק הצלילים).

ישנם שירים שהם כמיתוס עתיק, על המחזוריות הכבירה של הטבע, שבכל תקופה העסיק את בני האדם: "הכתרת המלכה" ו"שביל החלב".

ניתן למצוא בספר שירים לכל גיל: לפעוטות - "בית ידיים", לילדי הגן - "היום כולנו חיילים", לילדי בי"ס וגיל-הנעורים ולכל ילד (אם עדיין ישנו) בכל אחד מאיתנו.

על הרגעים המרעישים, המרעידים והמופלאים הללו – כה לחי לך עדנה!

עיתון מס' 35 – 27.8.2010

ספר חדש: "תמר הנסיכה ואדמון האביר" - שיתוף פעולה ראשון של

עדנה קרמר ויונת קציר

עמירה פדן כותבת:

בקיץ שעבר נזדמנתי עם נכדתי בת הארבע לסטודיו של יונת. "אני מציירת את הספר החדש של עדנה", אמרה יונת. הופתענו והתפעלנו מהרעננות והעדינות של האיורים בצבעי מים ועיפרון. חלפה שנה והספר יצא – יצירה מקומית אותנטית, כי נעשתה בשיתוף פעולה נפלא בין עדנה, שבגרעין סיפורה זיכרון ילדות מגיל חמש, לבין יונת, שמכירה מקרוב את הנופים ואפילו יצאה לצלם אותם בשטח, כעבודת הכנה לאיורים. אבל הספר אינו נוסטלגיה. עדנה ויונת קישרו את נופי העבר וחוויותיו לימינו. יונת השתמשה בצבעוניות מונו-כרומית רכה מחד, להעביר תחושת "עבר רחוק", ומאידך, ציירה בגדים עכשוויים לילדה, כדי לחבר את העלילה לזמן הווה. עדנה הטעינה את חווית הילדות בערכי אהבה - לשדות השיבולים, לסוסים - והקרבה שבינה לבין אבא.

הספר אפוף בדמיון אותו איירה יונת בכישרון. בתוך האידיליה שתוארה לעיל, יש קונפליקט אמיתי שגיבורת הסיפור מתמודדת בו לבד - האם תצליח להתגבר על הכעס והרוגז הגדול שלה? ילדים ממקומות שונים בעולם בוודאי יזדהו עם המסופר, החיים – כביכול. כל ילד, גם מעבר לעין השופט, יוכל להזדהות עם הערכים הטמונים בסיפור.

תמר הנסיכה ואדמון האביר / נעמי בן גור, דברים בכנס בבית אריאלה, בו נפרדה עדנה מספריית הפועלים

תמר הקטנה אוהבת אהבת אהבה עזה את אדמון, הסוס האביר שלה, והוא מחזיר לה אהבה. היא מפנקת אותו במטעמים ואוהבת לרכוב עליו עם אביה אל מרחבי השדות ולהקשיב לחרוזיו של אבא:

"שיבולים בשדה, הקשיבו לשיר / על אורית הנסיכה ואדמון האביר..."

או - "הביטו, הסוס האביר אדמון / הביא נסיכה יפה לארמון."

כשאבא נעתר להפצרותיה של תמר ומסכים לה לשבת לראשונה לבדה על אדמון, היא מגשימה את מילות השיר וכל העולם לובש קסם. אולם ברגע שאדמון מגלה במרחק את אימו, הוא פורץ בדהרה קדימה ומפיל את תמר מעל גבו. העלבון צורב יותר מכאב הפציעה. היא חשה נבגדת והכעס הוא בלתי נסלח. תמר מתמודדת בכוחות עצמה עם הכעס הגדול שממלא את לבה ועם מחשבות הנקם. המפגש שלאחר ההחלמה הוא טעון רגשות, במהלכו מגיע רגע התובנה, שמאפשר לתמר לסלוח ולהשלים. האהבה המחודשת בוגרת יותר ומפויסת.

סיפור אהבה רגיש וקסום, עם ניחוח של כפר, המבטא קרבה ואהבה של ילדים לבעלי חיים, ותוך כך חושף את הפנים הרבות של האהבה, ביניהן - ייסורי האוהב בעת משבר. שתי היוצרות הן בנות עין השופט:

עדנה קרמר – סופרת ומשוררת לילדים, מבכירות הכותבים לילדים בארץ, עורכת ומספרת סיפורים.
יונת קציר – איירה כשבעים ספרי ילדים. איוריה משרים על הסיפור צבעוניות וקסם.

יונת מספרת על תהליך היצירה:

אני יוצאת ביום חורפי במיוחד לצלם את הבאר הישנה.
כדי לצייר אותה בספר, רצוי שאבין איך היא עובדת.
אני יודעת שזו באר שהתרחצו בה, באר שהשקו בה
את השדות.

זו לא באר עם חבל ודלי וגלגלת, כפי שנוח להניח.
גם כשהציור לא ריאליסטי, אני משתדלת שהוא לא יחטא
למציאות וישמור על אמינות מסוימת.

הכל כל כך גשום ובוצי שנשאר לי בעיקר לדמיין. אני
מפלסת דרך בין הטיפות והרוח. זה ממלא לי את הריאות
במין שמחה ילדית כזו. כמה צילומים גשומים של האקליפטוסים ושל התאנה הרכונה אל
הבאר ואני יכולה להתחיל ולדמיין שם את הסוס מהסיפור, שעומד ביניהם, את האב והילדה,
שהבאר הישנה הופכת עבודה לארמון. סיפור בורא את עצמו.
והתוצאה בספר:

